SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:8

av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)

med anledning av prop. 2025/26:282 Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skatteverket bör få möjlighet att begära kompletterande uppgifter om vilka underentreprenörer och/eller bemanningsföretag som utföraren använt sig av för att utföra arbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Skatteverket i uppdrag att kraftigt utöka antalet kontroller av personalliggare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skatteverket bör få rätt att samköra elektronisk information i företagens personalliggare mot företagens redovisning av arbetsgivaravgifter på individnivå och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa ett krav om att samtliga branscher som omfattas av bestämmelserna om personalliggare i skatteförfarandelagen ska gå över till digitala personalliggare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas ett krav på regelbunden elektronisk överföring av uppgifter i personalliggare till Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kontrollavgifterna bör höjas och indexeras i enlighet med utredningens (SOU 2024:61) förslag och tillkännager detta för regeringen.

1 Inledning

I propositionen föreslås ett antal åtgärder för att underlätta och förbättra Skatteverkets kontroller samt effektivisera arbetet mot skatteundandragande, fusk och arbetslivskriminalitet i regelverken för skattereduktion för hushållsarbete och installation av grön teknik samt i regelverket för personalliggare. Dessa förslag är sammanfattningsvis följande:

En utförare ska i en begäran om utbetalning ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik.

Uppgifterna i en begäran om utbetalning ska lämnas på heder och samvete. Skatteverket ska under vissa förutsättningar få använda tredjemansföreläggande vid kontroll av en utbetalning eller begäran om utbetalning. Skatteverket ska få genomföra kontrollbesök för ett nytt ändamål. Vissa ytterligare uppgifter ska registreras i personalliggaren. Uppgifter i en elektronisk personalliggare ska kunna överföras elektroniskt till Skatteverket. Det införs en möjlighet till efterbeskattning om det föranleds av ett beslut om återbetalning i ett ärende eller mål enligt förfarandelagarna för skattereduktion för hushållsarbete eller installation av grön teknik. Kostnadsränta på ett belopp som Skatteverket beslutat att utföraren ska betala tillbaka, ska beräknas till och med den dag beloppet återbetalas.

Svartarbete är i dag ett allvarligt samhällsproblem i Sverige, och det bidrar till att arbetstagare utnyttjas och till arbetskraftsexploatering och till former av modern slavhandel. Förekomsten av parallella och odeklarerade arbetsmarknader medför dessutom betydande ekonomiska förluster för samhället. Det snedvrider konkurrensen, försämrar förutsättningarna för seriösa och långsiktiga företag med kollektivavtal att konkurrera och ger därmed oseriösa och kriminella aktörer större marknadsutrymme. Vänsterpartiet välkomnar därför överlag förslagen i propositionen, men vi anser att de bör skärpas i vissa avseenden.

2 Skyldighet angående underentreprenörer och bemanningsföretag

I propositionen föreslås att utförare i en begäran om utbetalning ska ange om underentreprenörer eller bemanningsföretag har eller inte har anlitats för hushållsarbetet eller installationen av grön teknik.

I sitt remissvar anför LO att, om Skatteverket anser att det är nödvändigt, ska det vara möjligt för Skatteverket att begära en kompletterande uppgift om vilka underentreprenörer och/eller bemanningsföretag som det begärande företaget använt sig av för att utföra arbetet/tjänsten, utan att Skatteverket behöver göra en mer omfattande revision. Detta skulle möjliggöra en tidseffektiv och träffsäker kontrollverksamhet och minska fusk, utnyttjande och brottslighet. De anför vidare att det företag som mottar subventionen ska kunna redovisa vilket företag och vilka individer det är som utfört tjänsten om Skatteverket kräver det. Vänsterpartiet delar LO:s syn i denna del. Det är ett fullt rimligt krav.

Skatteverket bör få möjlighet att begära en kompletterande uppgift om vilka underentreprenörer och/eller bemanningsföretag som utföraren använt sig av för att utföra arbetet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

3 Personalliggare

Av personalliggaren ska det framgå när varje persons arbetspass börjar och slutar. Uppgifterna om de personer som är verksamma ska avse varje enskild verksamhetsdag och föras in i direkt anslutning till att arbetspasset inleds respektive avslutas. Skyldigheten att dokumentera uppgifter i personalliggaren gäller alla som är verksamma i verksamheten. Det krävs inte att personerna är anställda eller ens får ersättning för arbetet. Uppgifterna i personalliggaren ska sparas i två år efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret för näringsverksamheten avslutades.

Syftet med krav på personalliggare är att minska skattefusk och skatteundandragande och att främja en sund konkurrens. I propositionen föreslår regeringen en rad kompletterande bestämmelser i skatteförfarandelagen. Vänsterpartiet välkomnar dessa förslag. Men för att systemet med personalliggare ska bli mer effektivt behöver Skatteverket kraftigt utöka antalet kontroller. I enlighet med vad LO anför anser vi att regeringen bör ge Skatteverket i uppdrag att kraftigt utöka antalet kontroller av personalliggare. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Skatteverket bör också få rätt att samköra elektronisk information i företagens personalliggare mot företagens redovisning av arbetsgivaravgifter på individnivå. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I utredningen som föregick propositionen (SOU 2024:61) föreslogs att samtliga branscher som omfattas av bestämmelserna om personalliggare i skatteförfarandelagen skulle gå över till digitala personalliggare. Att införa ett krav på elektronisk personalliggare för samtliga verksamheter som omfattas av regelverket skulle enligt utredningen kunna öka personalliggarens betydelse i det arbetet. Ett sådant krav medför att risken för manipulation och andra typer av fusk med personalliggaren minskar och därigenom i förlängningen även risken för skatteundandragande. Det innebär att personalliggaren blir ett mer effektivt verktyg för att motverka skatteundandragande och för att främja sund konkurrens. Regeringen väljer i propositionen emellertid att inte gå vidare med detta förslag med motivet att det skulle öka företagens administrativa börda. Vänsterpartiet beklagar detta. Regeringen bör införa ett krav om att samtliga branscher som omfattas av bestämmelserna om personalliggare i skatteförfarandelagen ska gå över till digitala personalliggare. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Utredningen analyserade också huruvida det bör införas ett krav på regelbunden elektronisk överföring av uppgifter i personalliggaren till Skatteverket. Utredningen landade dock i att ett sådant krav inte bör införas, då den omfattande personuppgiftsbehandlingen inte anses proportionerlig i förhållande till intrånget i den personliga integriteten. Vänsterpartiet delar inte denna avvägning. I likhet med Svenska Byggnadsarbetareförbundet anser vi att uppgifterna regelbundet bör överföras till Skatteverket.

Det bör införas ett krav på regelbunden elektronisk överföring av uppgifter i personalliggaren till Skatteverket. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Utredningen studerade vidare frågan om kontrollavgifternas storlek avseende personalliggarna. Kontrollavgifterna har varit oförändrade sedan den 1 januari 2016. För att avgifterna ska fylla syftet att avskräcka från överträdelser av reglerna ansåg utredningen att det fanns ett behov av en översyn av storleken på kontrollavgifterna. Utredningen föreslog en höjning och indexering av kontrollavgifterna. Regeringen väljer i propositionen att inte gå vidare med detta förslag. Detta anser vi är mycket olyckligt då kontrollavgifterna därmed tappar sin avskräckande funktion.

Kontrollavgifterna bör höjas och indexeras i enlighet med utredningens (SOU 2024:61) förslag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Nadja Awad (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Agnes Hultén (V)

David Höglund Velasquez (V)

Tobias Smedberg (V)

Ida Gabrielsson (V)